

INFORMACYE

REDAKCJA:
pod kierownictwem
X. Dziekana i Radcy
Jana Piotrowicza
ze Skalmierzyc.

Odpowiedzialny za re-
dakcyę: Stefan Gąsio-
rowski z Poznania.

DLA DUCHOWIEŃSTWA KATOLICKIEGO.

WYCHODZĄ NAKŁADEM I CZCIONKAMI
DRUKARNI I KSIĘGARNI ŚW. WOJCIECHA, POZNAŃ, ŚW. MARCIN 69.

ROZSYŁA SIĘ BEZPŁATNIE.

OGŁOSZENIA:

3/4 strony	mk. 40,—
1/2 „	„ 28,—
1/4 „	„ 15,—
1/8 „	„ 8,—
1/16 „	„ 4,50

Dodatki podług umowy.

Przy dochodzeniu sądowem
wszelkie rabaty upadają.

Rok II.

Poznań, maj 1914.

Nr. 7. (16)

Za zezwoleniem Władzy Duchownej.

Treść: »Jałmużna czyli miłosierdzie.« — Rekolekcyje w szpitalach i innych podobnych domach. — Skrzynka zapytań. — Zapiski bibliograficzne.

„Jałmużna czyli miłosierdzie.“

„Nieprzyjaciele chrześcijaństwa dla tego tak forsują obecnie rozwój socyalnego ustawodawstwa aby pokazać światu, że oni potrafią stworzyć to, czego chrześcijaństwo uczyło i pragnęło, ale stworzyć nie zdołało“.

Takie zdanie słyszałem niedawno z ust poważnego obywatela.

Jeżeli miłością bliźniego, miłosierdziem, nazwiemy każdy uczynek, którego celem polepszenie dołi albo ulga dla cierpiącego niedolę lub ucisk, bez względu na pobudki i cel, to istotnie przeczyć nie można, że obecne socyalne prawodawstwo jest najwspanialszym czynem miłości bliźniego. Ale zajązimy w pobudki, cele i sposób organizowania tej akcyi, a przekonamy się, że tu nie chodzi o idealne cele, ale o prosty interes państwowy. Państwo to cel najwyższy, to Bóg człowieka nowoczesnego wychowanego na zasadzie światopoglądu materialistycznego. Nie państwo dla człowieka, ale człowiek dla państwa — to zasadą dzisiejszej szkoły ekonomicznej i politycznej. Więc dla potęgi, dla interesu tego państwa trzeba poświęcić wszelkie względy. Wszystko dobre, co pożyteczne i potrzebne dla państwa, wszystko złe, co interesowi państwa przeciwne. To oto jest jądrem i treścią nowoczesnej etyki. Socyalne ustawodawstwo dzisiejsze nie ma więc nic do czynienia z względami moralności. Jest one potrzebne w interesie państwa, jest płodem egoizmu państwowego, jest środkiem do stworzenia coraz większej armii biurokracycznej i coraz większego absolutyzmu państwowego w dziedzinie prywatnej własności. Dla tego hasłem dzisiejszego panteizmu państwowego, apoteozy siły państwowej — upaństwowienie wszystkiego czyli zamienienie wszystkiego na kapitał absolutyzmu państwowego.

Stąd zrozumiemy dla czego Chrystus i Kościół nie stworzyli ustawodawstwa socyalnego, ale tylko obowiązek moralny co do uczynków miłosierdzia. Celem miłości bliźniego w myśl Chrystusa i Kościoła ma być religia, chwała Boża i zbawienie dusz; celem ustawodawstwa socyalnego ma być potęga państwowa. Interes nie jest istotą cnoty,

ale miłość Boga, chwała Boża i zbawienie dusz. Więc upaństwowienie miłosierdzia niema nic wspólnego z chrześcijaństwem. Owszem co do tendencji jest wrogiem chrześcijaństwa, bo narzędziem teorii antychrześcijańskiej.

Rozumieją to dobrze wrogowie Kościoła i podnoszą ju teraz okrzyk tryumfalny patrząc na usta-

NOWOŚCI!

X. Dr. W. Miś.

Z Ziemi świętej

Wspomnienia i wrażenia.

W 8° str. 260 z 8-miu ilustracyami i planem Jerozolimy.

Cena mk. 3,40.

X. M. Jeż.

Egzorty dla młodzieży szkolnej

Rocznik II.

Cena mk. 3,—, w oprawie mk. 4,—.

X. W. Günther.

Oszczędność podstawą szczęścia narodu

Cena mk. 1,20.

Prawdomir.

Gdzie prawda?

I. Rozmowy wśród podróżnych o najważniejszych a najczęściej zaczeptanych prawdach wiary katolickiej. Wydanie drugie. Cena mk. 1,—, w oprawie 1,25.

II. Listy przyjacielskie o najżywotniejszych sprawach religii, historii i kultury. Cena mk. 1,75, w oprawie mk. 2,—.

Krótkie homilie i nauki

wydane z polecenia Najprzewielebniejszego X. Arcypasterza Floryana Stabilewskiego.

Wydanie drugie. 3 tomy. Cena mk. 9. W oprawie w półskórek mk. 14,—.

Wydawnictwa Drukarni i Księgarni św. Wojciecha.

Do nabycia za pośrednictwem każdej księgarni.

wodawstwa socyalne z dumą jako na dzieło najwspanialsze miłości bliźniego i z pogardą wołają: „Patrzcie to nasze dzieło, a wasze — to jałmużna!”

A jałmużna?

„Jałmużna — pisały w ostatnich czasach wrogie nam pisma — to środek demoralizujący. Wbrew dotychczasowym zapatrywaniom trzeba uważać jałmużnę za czynność sprzeciwiającą się prawdziwej humanitarności. Człowiek odbierający jałmużnę, to człowiek, który z konieczności, z nędzy musi się wyrzec swej godności; człowiek dający jałmużnę, to człowiek, który działa tylko z łaski, a nie z obowiązku, więc wyzsługuje przypadkowy niesprawiedliwy podział dóbr na upokorzenie człowieka, na to, żeby mu dać uczuć w najdotkliwszy sposób niesprawiedliwą przepaść między posiadającymi a nieposiadającymi. Stąd powstaje w sercu nędzarza gorycz, rośnie w nim nienawiść i pogarda ludzkości, lekceważenie wszystkich względów. Taki człowiek stoczył się w przepaść niemoralności. To oto skutki — jałmużny. Nie! Jałmużna to nie miłosierdzie, ale okrucieństwo, szyderstwo z nędzy, dokuczanie ofiarom niesprawiedliwego podziału dóbr. Jedynie nowoczesne socyalne ustawodawstwo potrafiło tę krzywdę, jaką wieki całe wyrządzała teoria jałmużny, naprawić”.

Warto się zastanowić nad tą sprawą i zapytać czy istotnie — nie w teorii — ale w praktyce wykonywanie uczynków miłosiernych w obecnych czasach nie wymaga poprawy.

Teorię miłosierdzia wedle nauki Kościoła katolickiego miło potrzeba tu przedstawić. Mamy ją w podręcznikach teologii moralnej, mamy w cudownej książeczce św. Cypryana „O dobroczynności i jałmużnie”. Teorię tę trzeba nam jednak dobrze zrozumieć, trzeba jej ducha, jej istotę poznać, bo zapoznanie ducha i istoty teorii miłosierdzia, sprawią, że w praktyce jałmużna często staje się karykaturą miłosierdzia.

Kościół na podstawie swej dobrze zrozumianej teorii miłości bliźniego stworzył owe potężne organizacje dobroczynne zakonów i bractw, a organizacje te lepsze i doskonalsze były niż nowoczesne socyalne ustawodawstwo, bo ogarniały i uczynki miłosierne co do duszy. Podczas gdy nowoczesne ustawodawstwo socyalne jednostronnie tylko mając na oku dobrobyt materyalny, stwarza równocześnie przepaść największej nędzy duchowej, która miliony ludzi mimo niedającego się zaprzeczyć polepszenia bytu materyalnego doprowadzi do katastrofy. Ustawodawstwo socyalne nowoczesne jest bowiem narzędziem w rękę rządów do stworzenia państwowej wszechwładzy w pojęciu materyalistów, a w rękę politycznych partii do podkopania chrześcijaństwa. Ustawodawstwo socyalne wprowadzając przymus w miejsce ofiary dobrowolnej prowadzi do egoizmu klasowego, który nienawiść klasową pogłębi. Ustawiczne nianiczenie państwowe klas zarobkujących wyrodzi niedołęstwo, a brak myśli i troski o jutro grozi niebezpieczeństwem moralnej świadomości obowiązku względem siebie i względem drugich. A cóż stanie się z ludźmi, którzy pracować nie chcą? Więc kto wie czy tryumfalne okrzyki zwo-

lenników państwowego absolutyzmu i apoteozy interesu państwowego nie zamienią się wkrótce na gorzkie skargi? Kto wie, czy prędzej może, niż się spodziewają, nie otworzą im się oczy na przepaść nędzy moralnej, którą stworzy zastąpienie chrześcijańskiej zasady moralnego obowiązku zasadą materyalistyczną interesu państwowego? Nam tymczasem wystarczy wskazywać w kazaniach i przemowach na to, co Kościół na mocy swej zasady moralnego obowiązku miłosierdzia zdziałał i stworzył w wiekach przeszłych i co działa i tworzy obecnie mimo trudnych i całkiem odmiennych warunków. Gdy obecna państwowa organizacja podporządkowując zasady moralne interesowi państwowemu pod pozorem polepszenia bytu materyalnego, grozi niebezpieczeństwem rodzinom i wychowaniu młodzieży pod względem religijnym i moralnym — to Kościół przez swe organizacje szerzył religijność i moralność, tworzył cywilizację i kulturę, uszlachetniał rodzinne życie i wychowanie i podnosił społeczeństwo moralnie a materyalne polepszenie szło naturalnym sposobem w parze z podnoszeniem się moralnego poziomu bez przymusu państwowego. Metoda Kościoła katolickiego stworzyła zamożny stan średni różniczy, kupiecki i rzemieślniczy, zorganizowała cechy. Proletaryat stworzył czasy po reformacji, czasy panowania liberalizmu państwowego, w wiekach średnich proletaryatu nie znano. To już chyba najchlubniejsze świadectwo dla metody Kościoła naszego. Kościół usunął niewolę, Kościół wyzwolił kobiety z poniżenia społecznego, Kościół stworzył zabezpieczenie na starość, kalectwo, wdowieństwo i sieroctwo w swych niezliczonych fundacjach szpitalnych itp. — w sposób, który nie wymagał armii urzędników, a dawał nie tylko grosz do ręki, ale i ducha otaczał opieką zbawienną. Kościół stworzył opiekę nad więźniami, nad bezdomnymi, nad wyrzutkami. A gdy dzisiaj mimo prawa o opiekuńczem i przymusowem wychowaniu rząd daremnie się wysiła zapobiegać zdżiczeniu moralnemu i zwyrodnieniu cielesnemu młodzieży a statystyka cofania się liczby urodzin domaga się gwałtownie reformy w życiu małżeńskiem sier nie stojących na zasadzie Kościoła katolickiego, to przeciwnie ze strony katolickiej zaznacza się jawny wzrost religijności, pogłębienie moralności i niebywała pod względem gorliwości, wszechstronności i wewnętrznej siły praca ekonomiczno-społeczna i socyalna organizacji czysto katolickich. Kościół zwłaszcza w ostatnich latach z taką siłą przekonania o niezawodności swej metody i zasady podjął walkę na polu socyalnem, że się domaga właśnie w interesie lepszego, intensywniejszego jej wykonania i wprowadzenia w czyn organizacji wyłącznie katolickich.

Praktyka jednak — przynajmniej u nas, obecnie — nie zawsze i nie wszędzie odpowiada teorii Kościoła.

Najpierw **zasada obowiązku moralnego nie dość silnie się zaznacza**. U nas traktuje się nieomal ogólnie miłosierdzie jakby z łaski a nie z obowiązku. Ten brak poczucia i świadomości moralnego obowiązku usunąć — to obowiązek duszpasterstwa. Słowem i czynem trzeba nam, duszpasterzom, wskrzesić to poczucie obowiązku. Gdy my, ka-

plani, w myśl prawa kanonicznego poczuwać się będziemy nie z łaski ale z obowiązku do uważania wszelkich dochodów nie koniecznie potrzebnych ad honestam sustentationem za własność ubogich, to ten przykład poczucia obowiązku moralnego z naszej strony zrodzi poczucie obowiązku moralnego u wiernych. Gdy my, kapłani, w myśl zasad Chrystusowych poczuwać się będziemy do ducha dobrowolnego ubóstwa, prostoty i skromności w życiu swem zewnętrznem w granicach honestatis i względu a społeczne swe stanowisko, to i u wiernych łatwo wyrobi się zrozumienie dla wspianiej zasady trzeciego Zakonu św. Franciszka o zastosowaniu ducha dobrowolnego ubóstwa w życiu świeckiem.

Słowem zaś żywem trzeba w kaznodziejstwie i przemowach wspianą teorię katolicką wedle dziełka św. Cyprjana o dobroczynności i jałmużnie ożywić i odnowić.

Po drugie: potrzeba nam zrozumieć siłę organizacji w dziedzinie miłosierdzia. Bezcelowe rozrzucanie pieniędzy na wspieranie żebraków i włóczęgów przyczyniło się do owego przykrego zjawiska, że w krajach katolickich tak bardzo jeszcze grasuje żebractwo i włóczęgostwo. Na miejscach cudownych, na odpustach rażąco występuje na jaw ten brak organizacji miłosierdzia. Trzeba nam więc stworzyć na wzór dzieł miłosierdzia naszego ks. Piotra Skargi organizacje i wiernych pouczać o szkodliwości bezrozumnej i bezcelowej

Gramofony z lejkami i bez lejków

nadzwyczaj czysto i wyraźnie grające

polecam w wielkim wyborze od 25.00 mk. pocz. do 300.00 mk. i wyżej. (34)

Płyty do gramofonów od 2.00 do 30.00 mk., tylko z najlepszego materiału.

Nadzwyczaj wielki repertuar słynnych śpiewaków jak: Carusa, Kochańskiej, prof. Mysziugi, Homer, Farrar, Scotti i wielu innych oraz polskich pieśni i muzyki do słuchu i tańca.

Patefony bez zmiany igieł. Katalogi na gramofony i spisy płyt wysyłam na życzenie.

„Camera“ Z. Śniegocki, Poznań, ul. Rycerska 37.

Aparaty i przybory fotograficzne. Latarnie projekcyjne. Lornetki, Barometry, Lampki elektr. i zapalacze.

Polecamy znakomite dzieło:

Memento mori

czyli

Nauki pogrzebowe o rzeczach ostatecznych.

Opracował X. W. Załuski.

Wydanie drugie. Cena mk. 4,70.

Skład główny

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu.

Otrzymaliśmy na skład główny i polecamy:

Arcybiskupa Floryana Okszy Stablewskiego

Mowy żałobne

z dodaniem

kilku innych mów kościelnych i dwóch okólników

Zebrał i wydał X. Józef Kłos.

Cena mk. 7,20 — w oprawie mk. 8,80.

DRUKARNIA I KSIĘGARNIA ŚW. WOJCIECHA W POZNANIU.

Ostrzeżenie!

Nasza wyśmienita, nadzwyczajnym popytem ciesząca się marka (46)

Doktorskie

ulega częstokroć

naśladownictwom.

Aby ustrzedz Szanowną Publiczność od zakupu bezwartościowych falsyfikatów, upraszamy zwaćć dokładnie przy zakupie na oznaczenie;

„Doktorskie M. Droste“.

Wszelkich naśladownictw należy unikać! — Prawdziwe tylko z powyższym napisem na każdym papierosie. Z najwyborniejszych tytuń tureckich.

10 sztuk 20 fen. Wszędzie do nabycia.

Fabryka papierosów „Dubec“ M. Droste.

Ścisłe hygieniczne

Ścisłe hygieniczne

jałmużny z jednej strony, a o obowiązku, skuteczności i doniosłości społecznej jałmużny składanej obowiązkowo metodą organizacyjną. Zebractwo i włóczęgostwo ustana same przez się, gdy się ci biedacy, nie wiedzieć nieraz czy materialnie czy moralnie więcej ubodzy, przekonają, że ten proceder nie popłaca, że jest nad nimi zorganizowana opieka i kontrola.

Trzeci brak w praktyce naszej obecnej to niedostateczna świadomość obowiązku miłosierdzia duchowego, brak poczucia, że osobista działalność, osobista opieka, a nie tylko grosz rzucony do skarbony — należy się z obowiązku chrześcijańskiego ubogim. Apostolstwo miłosierdzia niegdyś zorganizowane w osobnej instytucji kościelnej: dyako-

nów i dyakonis, a później w zakonach, trzeba tam, gdzie zakonów niema, albo nie wystarczają, stworzyć wśród świeckich czy to przez bractwa, czy przez towarzystwa. Ale w tym celu trzeba wyhodować w pierw świadomość obowiązku tego apostołstwa. Dopiero w ten sposób odnowi, oczyści się i pogłębi znaczenie owych złotych wyrazów katechizmowych „Jałmużna czyli miłosierdzie”. Społeczeństwo zrozumie znów znaczenie tych słów i pojmie, że nie jałmużna sama w sobie, ale miłosierdzie, ofiarność szeroka, dobroczynność wszechstronna, czynna miłość bliźniego zdolna do ofiar swej wygody swych zbytków, swej osoby i grosza jest treścią obowiązku moralnego w duchu Chrystusowym.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu

Dział sortymentowy

ma na składzie i poleca

Adamski, J. St. X. (T. J.). Chrystus Bóg.	1.20
Badeni, J. X. (T. J.). Nabożeństwo dziesięciodzienne i nowenna do św. Stanisława Kostki.	—20
Bougaud, X. Biskup. Życiorys św. de Chantal i historia początków zakonu Sióstr Nawiedzenia N. M. P. 2 tomy.	7.—
Chłapowski, Fr. Dr. Uzdrowiska ludowe dla alkoholików.	—50
Chudzyńska J. Przygotowanie do spowiedzi i Komunii św. wielkanocnej czyli rekolekcyje trzydniowe dla młodych osób.	1.25
Cozel, F. X. (T. J.). Rodzina chrześcijańska jaką być powinna. 4 wyd. opr.	—80
Croiset, J. X. (T. J.). O nabożeństwie do Najśłodszego Serca Pana Naszego Jezusa Chrystusa. Przeł. z franc. X. Jan Rostworowski. T. J. 2 wyd. opr. 1.—	—
Fouard, G. Św. Piotr i pierwsze lata chrześcijaństwa. Z 8-go wydania francusk. tłom. X. J. Bromski. 4.50	—
Gorzyński, W. X. Rozwój historii sztuki.	3.—
Jackowski, H. X. O poznawaniu Najśłodszego Serca Jezusowego. opr.	—90
Janvier, X. Życie Siostry Maryi od św. Piotra, karmelitanki z Tours. Tłom. z francusk. M. S.	2.—
Kepler, W. P. Dr. Biskup. Ambona i jej zadanie w naszych czasach. Uwagi i rady homiletyczne.	2.—
Liguori Alfons, św. Przewodnik dla spowiedników.	3.—
Łaniewski, Z. X. Elementarz życia duchownego. 4 tomy.	4.20
Łubiński, Konstanty Ireneusz, Biskup sejneński. Jego życie i śmierć męczennika.	3.—
Marekowski, T. X. Sprawiedliwy z wiary żyje.	1.—
Meschler, M. X. Na przyjęcie Pana. opr.	1.30
Noworocznik Poznański na r. 1914.	3.—
Riedl, K. X. (T. J.). Nauki duchowne o niektórych przedmiotach zawartych w ewangelii św. opr.	1.60
Straszewska, M. Pamiętnik zjazdu kobiet polskich.	2.—
Szczeniak, X. Prałat. Dzieje Kościoła katolickiego. tom I i II.	15.—
Żukiewicz, K. X. Miłość Jezusa i Maryi w tajemnicach różańca św. opr.	1.20
Żychliński, B. X. Rychła i częsta Komunia św. dzieci a matka chrześcijańska.	—50
Baranowski, S. X. Dr. Luthers Lehre von der Ehe.	4.—
Breznay, A. Dr. Clavis theologiae moralis.	4.—
Dahlmann, J. Handbuch für die Leiter der Marianischen Kongregationen. 6. Aufl.	3.—
Drinkwelder, O. Gesetz und Praxis in der Kirchenmusik. opr.	1.—
Ehrenborg, F. S. J. Zum Priesterideal. opr.	4.40
Gamerra, A. Dem Lichte entgegen. opr.	2.20
Geyer, Fr. Xav. Durch Sand, Sumpf und Wald. Missionsreisen in Zentral-Afrika. opr.	6.—

Klug, J. Dr. Die ewigen Wege. Gedanken über das zweite Hauptstück des Katechismus. opr.	1.80
Kurz, A. Dr. Maipredigten.	1.50
Lingens, E. Die innere Schönheit des Christentums. opr.	3.50
Menge, G. Die Wiedervereinigung im Glauben. I. opr.	4.60
Müller, J. Dr. Zeitgemässe Predigten und Vorträge.	4.—
Pfannmüller, D. Das Buch der Glücklichen. Erzählungen für Erstkommunikanten. opr.	2.40
— Die Gottesträhe. Eine Legende aus zwei Welten. opr.	3.50
Rösch, K. Die vier heiligen Evangelien u. die Apostelgeschichte. opr.	2.40
Rüther, J. Auf Gottes Spuren. opr.	2.80
Seitz, A. Dr. Natürliche Religionsbegründung. Eine grundlegende Apologetik.	—
Zegarski, Dr. Polen und das Basler Konzil.	2.50

Litanie. — Modlitwy. — Pieśni.

Akt ofiarowania się Przenajśw. Rodzinie. 100 szt.	1.—
Dziesięcioro przykazań chrześcijańskiego wychowania 100 sztuk	1.—
* Litanie o św. Sercu Jezusa. 100 sztuk	1.—
* Litanie o św. Józefie. 100 sztuk	1.—
* Litanie o św. Annie. 100 sztuk	1.—
Litanie o Męce Pańskiej. 100 sztuk	1.—
Łatwy sposób zyskania odpustu zupełnego w godzinę śmierci. 100 sztuk	1.—
Modlitwa za konających. 100 sztuk.	1.—
* Modlitwa do św. Józefa zalecona przez Ojca św. Leona XIII. 100 sztuk	1.—
Modlitwa do Najłitościwszego Serca Jezusowego. 100 sztuk.	1.—
Modlitwa do Najśw. Panny. 100 sztuk	1.—
Modlitwa za nasze społeczeństwo. 100 sztuk	1.—
Modlitwy po każdej cichej Mszy św. 100 sztuk	1.—
Nabożeństwo za dusze wiernych zmarłych przy procesyi w dzień zaduszny. 100 sztuk	2.—
Obowiązki szkaplerzne. 100 sztuk	1.—
Pieśń „Boga Rodzica”. 100 sztuk	1.—
Pieśń o Boskiej Opatrzności. 100 sztuk	1.—
Pieśń o Matce Boskiej Częstochowskiej. 100 sztuk	1.—
Rachunek sumienia dla dzieci. 100 sztuk	1.—
Różaniec za dusze w czyszczeniu zostające. 100 sztuk	1.—
Tęsknota za niebem duszy zbolejałej. 100 sztuk	1.—
* Uroczyste ofiarowanie się Najświętszemu Sercu Jezusowemu. 100 sztuk	1.—
* Wyznanie wiary przed pierwszą Komunią św. 100 sztuk	1.—
Modlitwy oznaczone przed tytułem * są także w języku niemieckim na składzie.	

Rekolekcyje w szpitalach i innych podobnych domach.

Żyjemy obecnie w wieku misji i rekolekcyi. Dla wszystkich stanów i przy wszelkich sposobnościach odprawia się rekolekcyje. W najnowszym czasie zaczęto nawet korzystać z przeprawy przez morze na to, aby pasażerem rekolekcyje odprawiać. Słusznie: bo przeprawa dla wielu z nich znaczy początek nowego życia, a w nowym kraju czyhają na nich niepolicone niebezpieczeństwa dla wiary i obyczajów. Kilkudniowy zaś przymusowy pobyt na okręcie jest tak dobrą sposobnością, aby pasażerów bez zmusy pracy i zarobku na grożące im niebezpieczeństwa przygotować.

Podobną sposobnością bardzo odpowiednią do odprawienia rekolekcyi, a z której mimo to dotychczas o ile mi wiadomo rzadko korzystano, jest pobyt w szpitalach. A jednak, właśnie pobyt w szpitalu zdaje mi się być nadzwyczaj dobrą sposobnością do tego. Warunki do dobrego skutku rekolekcyi są możliwie pomyślne, bo

1. Przymusowy pobyt w szpitalu umożliwia pacjentom bywać — o ile nie są do łóża przywiązani — na wszystkich kazaniach bez zmusy pracy i zarobku.

2. Większa część pacjentów wita podobne urządzenia już ze względów naturalnych jako ciekawą rozrywkę przy nudnem i monotonnem życiu w szpitalu.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu

Dział sortymentowy

ma na składzie i poleca

Nowość!

Nowość!

Nakładem Sióstr Nazaretanek wyszedł co dopiero:

Nowy Zbiorek modlitw

- z największymi odpustami -

529 stron druku.

Cena za egzpl. opr. w płótno z czerwonym brzegiem

3 mk. 50 fen.

Biblioteka Franciszkańska. Dotychczas wyszły następujące tomiki:

1. Żywot św. Franciszka z Assyżu —40
2. O umartwieniu —20
3. Wpływ świętego Franciszka na cywilizację i sztukę —40
4. O ubóstwie —20
5. Pisma św. Franciszka z Assyżu 1.20
6. O pokorze —30
7. Żywot św. Antoniego z Padwy —40
8. O czystości —30
9. Krótkie konferencje dla tercyarzy —30
10. Żywot św. Klary —30
11. O ćwiczeniu się w obecności Bożej —30
12. Żywot św. Elżbiety —20
13. O modlitwie —30
14. Żywot Bł. Jana Vianney —60
15. O postępie duchowym —30
16. Żywot św. Katarzyny Bolońskiej —30
17. O naśladowaniu Jezusa Chrystusa przez naśladowanie św. Franciszka —60
18. Żywot św. Weroniki Juliani —30
19. Sposób zbierania zasług na niebo —30
20. Żywot św. Piotra z Alkantary —40

Wydawnictwa

Hr. Cecylii PlaterZyberkówny.

- Bogusław, X. Droga odrodzenia na duchu, czyli trzydniowe rekolekcyje. Wyd. nowe 3.75
- Marciszewska, St. Rady i wskazówki dla kierujących ochronami, przydatne wszystkim wychowawcom dzieci w epoce przedszkolnej. 2 wyd. 1.50
- Treść: 1) O wychowaniu w ogólności. — 2) Wychowanie fizyczne. — 3) Wychowanie umysłowe.
- Na przelomie. O młodzieży i do młodzieży. 2 wyd. pomnoż. 2 tomy 3.—
- O pracy społecznej 1.—
- O wartości życia. Streszczenie dzieła P. Ollé-Laprune. Przekł. z francusk. —75

- Plater-Zyberk, Cecylia. Cywilizacja w świetle chrystyanizmu —75
- Istota i cel związków oraz treściwa informacja o katolickim związku kobiet polskich —65
- Kilka myśli o wychowaniu w rodzinie 3.—
- Kobieta ogniskiem. Z pogadanek do uczennic 2.50
- O pobożności prawdziwej i fałszywej. 3 wyd. pomnożone 1.20
- O podniesieniu gospodarstwa wiejskiego jako środka cywilizacyjnym —40
- O trzech drogach życia, czyli o powołaniu —75
- Wolno? Czy nie wolno? —50
- Straszewski, M. Dr. Czynniki rozstroju i spójni w społeczeństwie nowoczesnem —40
- Wrzos, Krytyka a hyperkrytycyzm —65
- W sprawie szkoły polskiej —75
- X. z W. W sprawie religii —25
- Zalewska, W. Dzień i rocznica pierwszej Komunii św. —65

- Abramowski, Edw. Prace z psychologii doświadczalnej 4.50
- Abramowski, Edw. Źródła podświadomości i jej przejawy. 3.75
- Bizoń, Fr. Historia wychowania. 4.50
- Dzieduszycki, W. Hr. Historia filozofii. Tom I. Filozofia starożytna. 8.—
- Encyklopedia humoru i satyry polskiej pod redakcją Ant. Orłowskiego. 3 wielkie tomy. 18.90
- Eucken, R. Wielcy myśliciele i ich poglądy na życie z 10-go wyd. niem. tłom. Dr. Adam Zieleńczyk. 9.40
- Gabryel, Fr. X. Dr. Polska filozofia religijna w wieku XIX. 2 tomy. 10.—
- Hamczyk, Stan. Jak badać inteligencje. 5.—
- Heinrich, W. Filozofia grecka do Platona. 4.50
- Kotarbiński, T. Szkice praktyczne. Zagadnienia z filozofii czynu. 2.50.
- Krasicki, K. Cztery tygodnie na morzu Śródziemnem. 3.00
- Lemański, J. Satyra polska. Antologia. 2 tomy. opr. 3.80
- Majewski, E. Nauka o cywilizacji. t. III. Kapitał. Rozbiór podstawowych zjawisk i pojęć gospodarczych. opr. 7.—
- Mazurek, J. X. Stwórzmy prasę katolicką czyli przyczyńmy się do rozszerzenia „Towarzystwa dla popierania prasy katolickiej“. —50
- Pawłowski, Br. Dwernicki. Z cyklu. Boje polskie. t. III. 1.20
- Przewodnik dla wychowawców młodzieży opuszczonej. 3.—
- Savonarola. Powieść historyczna. 3 tomy. 12.—
- Sierakowski, A. hr. Listy z podróży. 2.—
- Stasiak, L. Skarbiec króla Kazimierza. Powieść. 3.75

Wszystkie te okoliczności są pomyślnemi warunkami dla dobrego skutku rekolekcyi.

Jak urządzić takie rekolekcyje? Odpowiedź do osobliwego rodzaju słuchaczy poleca się nadać przemowom lżejszy ton, ton bardziej konferencyjny nie zanadto poważny. Przemowy powinny być krótkie, aby słuchaczy nie nużyć zanadto. Za to mogą kilka razy dziennie się odbyć, 2—3 razy. Pacyenci tem chętniej będą w rekolekcyach brali udział, jeżeli je się upiększy zwykłemi przy rekolekcyach uroczystościami (uroczystość sakramentalna, do Matki Boskiej, odnowienie przymierza chrztu św., udzielenie błogosławieństwa papieskiego) i jeżeli nie szczędzi się kwiatów i świec przy tych uroczystościach.

Jak często poleca się urządzać podobne rekolekcyje? Odpowiadam: ile razy załoga w szpitalu się zmienia, przynajmniej 1—2 razy do roku.

Zaangażowanie sobie odpowiednich sił kaznodziejskich trudności wielkich nie sprawia, choćby już dla tego, że dla rekolekcyi w szpitalu nie są jak dla innych rekolekcyi potrzebne ani niedziele i święta, w których kaznodzieja zazwyczaj są obciążeni pracą, przeciwnie lepiej nadawają się nawet do tego dni powszednie ze względu na liczne odwiedziny i urlopy, które w niedziele i święta się odbywają. Gdzieby trudno było dostać obcego kaznodzieję, może i miejscowe duchowieństwo te rekolekcyje odprawić.

Mało znam szpitali, gdzieby podobne rekolek-

Na miesiąc Czerwiec

Najświętsze Serce Pana naszego Jezusa Chrystusa

czyli rozmyślenia na miesiąc Serca Jezusowego oraz na pierwszy piątek każdego miesiąca i 12 rozmyślań na godzinę świętą

zebrane z pism św. Alfonsa Liguorego przez O. St. Omera, Redeptorystę, podług 86-go wydania francuskiego
tłumaczyła M. K. 2 tomy. Cena tomiku mk. 1,—

Wydawnictwo Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu.

„Nasz Przewodnik“

Miesięcznik ilustrowany dla dzieci
Pisemko abstynenckich bractw dziecięcych
pod redakcją Ks. H. Szumana.

25 egz. już z przesyłką — rocznie 7,50 mk. (10 Kor., 5 rb., 2½ dol.)
Jeden egz. na rok 30 fen., z przes. 70 fen. (75 hal., 45 kop., 25 ct. amer.)

Zamówienia i należność pod adr.:

(49)

„Nasz Przewodnik“ Poznań, Piekary (Bäckerstr.) 20/21.

»Nasz Przewodnik« pozyskał zaraz w pierwszym roku istnienia (1913) abonentów stałych 10000.

Cygara i papierosy

w jak najlepszych gatunkach.

Specjalność

papierosy nr. 1, 2, 3, 4
poleca (50)

Wł. Mroczkiewicz
POZNAŃ,
ulica Rycerska nr. 37.

Najstarsza i największa polska fabryka wyrobów z marmuru, granitu i piaskowca.

ZAKŁAD KAMIENIARSKI ARTYSTYCZNO-RZEŹBIARSKI.

Pomniki, krzyże, nagrobki.

Figury Świętych Pańskich oraz filary z kamienia, odporne na działanie powietrza.
Kraty z kutego żelaza oraz filarki tak kamienne jako też żelazne i łańcuchy do ogrodzeń grobów.

Wszelkie materiały budowlane.

S. Michalski & Ska dawniej A. Krzyżanowski

Rok zał. 1837.

POZNAŃ

Telefon 3504.

Główny skład i kantor przy ulicy Wilhelmowskiej 19. — Fabryka przy Tamie Garbarskiej 25/28.

Wszelkie w zakres naszego przedsiębiorstwa wchodzące prace wykonujemy akuracie i po niskich cenach.

Kosztorysy i rysunki bezinteresownie.

cye regularnie się odprawiały, gdzie zaś się odprawiały, tam zawsze najlepszym skutkiem uwieńczone bywały. Poleca się więc rekolekcyę tę, gdzie tylko można, zaprowadzać.

Coś podobnego da się powiedzieć — *mutatis mutandis* — w odprawianiu rekolekcyi w więzieniach, w domach poprawy, sierót, starych ludzi i t. p.

Kapellan p. Neuss, w klasztorze OO. Oblatów.
Ks. Jan Pawełek O. M. J.

Skrzynka zapytań.

Szanownych Konfratrów prosimy nadesłać do redakcyi „Informacyi“ pieśni ludowe do „Ducha

św.“ z melodyami. Przypuszczać trzeba, że istnieją ludowe pieśni o swojskiej melodii do Ducha św., które na nowennę przydaćby się mogły, ale u nas nie są znane, a sekwencye spolszczone w naszych podręcznikach na melodye innych pieśni bardzo brzmią nieszczęśliwie.

Zapiski bibliograficzne.

Msgr. John S. Vaughan. Niebezpieczeństwo chwili obecnej opracował Ks. Jan Dymurski. Poznań. Nakładem i czcokami Drukarni i Księgarnia św. Wojciecha. New-York, The Polish Book Imp. Co. Inc. 1914. Stron 182, cena 2 mk.

Nasze otoczenie. — Wdzieranie się świata. — Nazywać złe dobrem, a dobre złem. — Zbytne za-

Na zbliżający się czas

pierwszej Komunii św.

polecamy jako stosowne upominki, książeczki:

Mała Nelli,

Biały kwiatek eucharystyczny

opracował X. E. Nawrowski.

8° str. 132. Cena w kartoni ze złożeniem 80 f.,
w oprawie całopłóciennnej mk. 1,40.

Słowo do dzieci

**Przewodnik
do częstej Komunii św.**

przez

X. Bolesława Żychlińskiego.

16° str. 166. Z 8-miu rycinami.

Cena w płóciennnej oprawie 90 fen.

Książeczka ta obejmuje następujące rozdziały: Co dziecko wiedzieć powinno o częstej Komunii św. — Przygotowanie i dziękczynienia na wszystkie dni tygodnia — Modlitwy z odpustem po Komunii św. — Modlitwa do Pana Jezusa — Westchnienia strzeliste — Akty strzeliste — Ofiarowanie siebie Panu Jezusowi — Modlitwy do św. Józefa — Akty strzeliste do Najśłodszego Serca Pana Jezusa — Litania do Najśłodszego Serca Pana Jezusa.

WYDAWNICTWA

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha.

Do kaplicy prywatnej w Turwii

(powiat Kościański)

poszukujemy

Kapelana.

Kapłan, potrzebujący wywczasu w cichej i spokojnej miejscowości, niechaj zechce łaskawie uwzględnić powyższe uwiadośnienie i zgłosić się pod adresem:

Zygmuntowie Chłapowscy

Turew. (Kreis Kosten.)

53

Chorągwie : Ornaty : Kapy

oraz **wszelkie przybory kościelne**

jako też zamówienia na **całkowite wyprawy**
przyjmuje (52)

Zakład Przemysłowy

W. Karłowska

Św. Marcin nr. 68 (dom ogrodowy).

Próby i cenniki na żądanie.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

miłowanie pieniędzy. — Czytanie bez wyboru. — Umiejętność, która nadyma. — Oto rozdziały książki, której tytuł powyżej.

Książka pisana z wielkiem zrozumieniem życia. Autor widać pracował na szerokim polu duszpasterskim i wniknął w najrozmaitsze położenia ludzi wszelkiej kategorii. Całe dziełko czyta się bardzo przyjemnie, gdyż myśl jedna z drugiej zupełnie naturalnie wysnuta nie męczy czytającego. Opracowanie staranne Ks. Jana Dynurskiego niemniej się przyczyniło do przedłożenia nam dobrej strawy w zachęcającej formie.

W wieku gmatwania i przekręcania pojęć niniejsze dziełko wiele dobrego może sprawić.

Wszystko nazywa się tutaj po właściwem imieniu; odkrywa się rzekomo logiczne a w rzeczywistości sofistyczne dedukcje doby obecnej; rzuca się wiele i to łagodnego a zarazem jasnego światła na praktyczną stronę życia. Tymi sposobami daje się za błędnymi ognikami goniącym ludziom drogowskaz jasny i wyprowadza się ich na drogę pewną, która chroni od zaguby.

Marya Brownsfordówna. Wykłady o katechizacyi wypowiedziane w gronie nauczycielek w Poznaniu. Poznań. Nakładem Drukarni i Księgarni św. Wojciecha. New-York, The Polish Book Imp. Co. Inc. 1914. Stron 64 — cena 80 fenigów.

Literatura dla młodzieży! Nowości!

(Wydawnictwa Drukarni i Księgarni św. Wojciecha.)

Ant. Domańska.

Historia żółtej ciżemki.

Powieść z czasów panowania Kazimierza Jagiellończyka.
Z 11 rycinami. W oprawie mk. 3,40.

As.

Pod jarzmem Cezarów.

Powieść historyczna z czasów Hadryana.
Z 8-miu ilustracyami. W oprawie mk. 2,20.

Ant. Stefański.

Zwycięstwo Krzyża.

Powieść historyczna z czasów Konstantyna Wielkiego.
Z ilustracyami M. Artwińskiej. W oprawie mk. 2,20.

Aleksandra Leśniewska.

== Rycerz. ==

Powieść historyczna dla młodzieży.
(Nagrodzona na konkursie.)

Z 7-miu ilustracyami Bogdana Nowakowskiego.
W oprawie mk. 3,—.

Ant. Domańska.

Krysia Bezimienna.

Opowiadanie z czasów Zygmunta Augusta i Stefana Batorego.
Z 7-miu ilustracyami Bogdana Nowakowskiego.
W oprawie mk. 2,60.

Zuz. Morawaka.

Na posterunku.

Powieść historyczna na tle życia księcia Józefa Poniatowskiego.
Z 5-ciu ilustracyami M. Artwińskiej. W oprawie mk. 2,60.

Zofia Zielewiczówna.

Pogadanki o przyrodzie.

Treść: Rośliny wiosenne — O ptakach — O życiu i budowie drzew — Światło a zwierzęta — Na polu — W lesie — W ogrodzie — O grzybach — O ptakach wodnych — Liście opadające — Zwierzęta w zimie — O sronie.

W oprawie mk. 1,60.

Hamburskie i Bremeńskie cygara w wyborowych gatunkach.

tureckie, rosyjskie, angielskie i egipskie.

Cygara i papierosy bez nikotyny Dr. Kisslinga
poleca w wielkim wyborze

J. Wlekiński, Poznań w Bazarze

(Właściciel Józef Wlekiński).

(51)

Telefon 3259.

Telefon 3259.

Co tylko ukazało się w nowem wydaniu:

X. W. Reiter

Nauka

o zabezpieczeniach robotników

Drugie wydanie zmienione według najnowszej ordynacyi zabezpieczeniowej.

Cena 75 fen.
Niezbędny podręcznik dla każdego mającego styczność z ludem.

Nakład
w Poznaniu.

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha

Omawiane poniżej książki ma na kładzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

Autorka znana jest w odnośnych kołach ze swego długoletniego doświadczenia pedagogicznego a zarazem z wielkiego zamiłowania do pracy wychowawczej; wkłada ona do tej pracy całą swą duszę.

Kilka odczytów tutaj zebranych uwzględniają podstawy naukowe i zasady pedagogiczne, jakimi kierować się trzeba przy nauczaniu katechizmu. Na celu miała autorka szczególnie stopień najniższy i średni: przygotowanie do pierwszej spowiedzi i do Komunii św., ostatni wykład omawia najwyższy stopień nauki katechizmowej.

Nie znajdzie się tutaj, boć w tych szczupłych ramach rzecz to niemożliwa, rozwiniętego systemu

nauczania, metodyki skończonej, zato bardzo wiele tak cennych, tak zdrowych i tak pedagogicznych a zarazem dobrze między sobą splecionych wskazówek, że każdy pedagog i zajmujący się tą kwestyą powinien niniejszą książkę przeczytać.

Konstantyn Wielki. Napisał X. Arkadyusz Lisiecki. Nakładem i czcionkami Drukarni i Księgarni św. Wojciecha. 1913. Mk. 7.—.

Książka pod powyższym tytułem zaszczyt przynosi i autorowi i Drukarni św. Wojciecha, tak bowiem treść, jak i druk i ryciny najszczersze wywołują uznanie. Szanowny autor wiele zużył czasu i wiele zadał sobie trudu, jak to widać z sumiennego, gruntownego opracowania przedmiotu. Jest

Otrzymaliśmy na skład główny i polecamy:

X. Dr. M. Biernacki.

Teologia pasterska

według ostatnich decyzji Kongregacji Rzymskich i postanowień Papieskich.

80 str. 374. Mk. 6,—.

DRUKARNIA I KSIĘGARNIA ŚW. WOJCIECHA W POZNANIU.

Dr. J. Czarnecki.

Medycyna Pastoralna.

Podręcznik dla kleru katolickiego.

Wydanie drugie.

80 str. 420. Mk. 6,50.

C. Adamski

Poznań, Bazar, Nowa ul. 7/8. Tel. 3475.

Gniezno, ul. Fryderykowska 6. Tel. 384.

Kapelusze rzymskie

oraz wszelkie inne od 2,00 M. począwszy.

Koszule, kołnierzyki, mankiety.

Birety, piuski, obojczyki, pasy.

Rękawiczki, czapki, szelki.

Koszule i gacie latowe i zimowe.

Chustki do nosa, szkarpety.

Parasole, laski, kalosze ruskie.

Pantofle, derki, walizki i t. d.

Wysyłki odwrotną pocztą.

Wysyłki po nad 20 M. franko.

Hurtownie!

Detalicznie!

(48)

T. CIEŚLIŃSKI

Przemyśl (Galicja)

(30)

zaprzyśiężony dostawca win mszalnych dla P. T. Duchowieństwa galicyjskiego i za granicą (Warszawa, Częstochowa, Kielce, Poznań i t. d.)

Złoty medal na wino, atest Najdost. Arcyksięcia L. Ferdynanda.

Tysiące uznań i listów pochwalnych.

Poleca

„Płynne złoto“ słynne Tokaje z roku 1911—1911

kuracyjne i deserowe, przez lekarzy zalecane

No. 162 la Tokaj 4 putowy chlebowy K. 700,—

„ 162 Tokaj 3 putowy królewski „ 550,—

„ 151 Tokaj 2 putowy książęcy „ 330,—

„ 127 Tokaj Szamorodner „ 220,—

w beczkach po 135 litrów

loko Węgry bez beczek nieocłone.

Zamówienia proszę przestać wprost do mej firmy.

Unikając agentów i podróżujących, ofiaruję —

w zamian tychże kosztów — 3% od sprzedanych win na pomnożenie funduszu „Księżówki“ w Zakopanem.

Do każdego rachunku załączam odnośny bon.

Właściciel winnic w Toloswie obok Tokaju.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

to dzieło poważne, wyczerpujące. Wspaniałą postać Konstantyna W. autor na tle dziejów w należytym przedstawił świetle. Wprawdzie miał o tyle rzecz ułatwioną, że już dużo o Konstantynie napisano, niemniej wielką jest jego zasługą, że umiejętnie i zręcznie z dotychczasowych publikacji skrzytał i stworzył całość piękną, wykończoną.

Nasamprzód zastanawia się autor nad stanem państwa rzymskiego w trzecim wieku po Chrystusie, nad rozkładem jego wewnętrznym, wzrostem chrześcijaństwa, prądami w sztuce i literaturze, daje pogląd na dzieje zewnętrzne Rzymu i charakterystykę ludzi, którzy panowali nad światem. Po tym wstępie kreśli młodość Konstantyna, mówi

o jego rodzicach, wychowaniu i otoczeniu, mówi o czynach jego i ostatecznym tryumfie nad przeciwnikami. W osobnym oddziale omawia reskrypt medyolański, jego znaczenie i oddźwięk w literaturze isztuce, a w dalszym ciągu przedstawia działalność wielkiego cesarza jako sługi Bożego, stanowisko jego wobec powstających herezy i ostatnie lata panowania.

Opowiadanie jest jasne, barwne, zajmujące, polszczyzna wzorowa.

Wielką zaletą i ozdobą dzieła są bardzo starannie dobrane i bardzo pięknie wykonane ilustracje w liczbie 120, które przyczyniają się niezmiernie do zrozumienia ówczesnej epoki historycznej. Pocho-

Nowości beletrystyczne

(Wydawnictwa Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu)

Stan. Korabicz.

KIRY I WAWRZYN

Powieść
z czasów księstwa warszawskiego.
2 tomy mk. 5,40.

F. Champol.

Siostra Aleksandra

Dzieło odznaczone nagrodą akademii paryskiej
tłomaczyła St. Zakrzewska.
W druku. Cena około mk. 3,—

K. Dickens.

Walka życia

tłomaczył
Prof. A. Mazanowski.
Mk. 1,60.

Eug. Żmijewska.

DWA SPOTKANIA

Skończone — Dozwolili
Zbiór nowel
mk. 2,40.

K. Dickens.

Świerszcz za kominem

tłomaczył
Prof. A. Mazanowski.
Mk. 1,60.

K. Dickens.

Dombi i syn

tłomaczył
Prof. A. Mazanowski.
3 tomy mk. 6,—

Do nabycia za pośrednictwem każdej księgarni.

REWERENDY

plaszczes i futra oraz wszelką inną
garderobę znaną z dobrego kroju
poleca (47)

Przewielebnemu Duchowieństwu

W. Frąckowiak, Poznań,

Plac Wilhelmowski 18.

Dom Przemysłowy.

Zielone kapy i ornaty
i wszelkie inne przybory kościelne
Ornaty, kapy, baldachimy, chorągwie itd.

gotowe i na zamówienie
po cenach przystępnych (42)

Jadwiga Gramlewiczówna
Poznań, Aleje (Wilhelmstr.) 15
Zakład aparatów kościelnych

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha

dzenie, znaczenie ilustracji objaśnia autor w dodatku.

W końcu znajdują się dwie tablice, jedna dynastyi Dyoklecjanowego systemu adocyi, druga rodowodu Konstantyna W., wreszcie spis imion i nazw, zachodzących w książce.

Z dzieła X. Arkadyusza Lisieckiego dużo nauczyć się można, polecamy je zatem gorąco.

Dr. Stanisław Karwowski.

(Przegl. Wielkopolski 2. 1914.)

X. Dr. Adam Kopyciński. Żywot wieczny. Tarnów 1914. Nakładem Władysława Gąsiorowskiego, drukiem Zygmunta Jelenia w Tarnowie. Stron 250.

Rozmaicie porozdzielał P. Bóg swe dary między ludźmi. Przewielebnego X. Dra Adama Kopycińskiego obdarzył umiejętnością, aby w sposób łatwo zrozumiały, przystępny a wnikały do duszy ludzkiej głosił piórem słowo Boże. Za wzniośłem tem powołaniem szedł wiernie, pomnażając talenta sobie powierzone przez trzydzieści i pięć lat. Ile złotych myśli nie przelało się z drogiego jego pióra w tysiącnych egzemplarzach. Źródłem niewyczerpanym, z którego zawsze czerpał, jest Pismo św., są natchnieni pisarze, są światła, jakich mu Bóg wprost użycza.

Niniejsza książka „Żywot wieczny” przedstawia się nam jako zbiór dwudziestu i siedmiu

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu

Dział antykwarski

poleca następujące dzieła po znacznie niższych cenach:

Bartoszewicz Jul.

Znakomici mężowie polscy w XVIII wieku.

3 tomy. Petersburg 1833 (Tom I opr. w psk., tom II i III brosz.)
Cena 20 marek.

(Dzieło cenne i rzadkie.)

Drezno. Landschafts-Album der Dresdener Gallerie radiert von C. Krüger mit erläuterndem Text von J. Hübner. Dresden 1861. folio podłużne. opr. 5.—

Falk, N. Meisterbuch des Humors. Eine Auswahl bester Humoresken der europäischen Völker. Mit zahlreichen Text-Illustrationen nach Gemälden alter Meister und Zeichnungen moderner Künstler. Berlin. cpl. oryg. 2.—

Flammarion, K. Urania. Z ilustr. 2 wyd. Przeł. z francusk. St. Kramsztyk. Warszawa 1898 (5.65)

Foerster, Fr. W. Dr. Autorität und Freiheit. Betrachtungen zum Kulturproblem der Kirche. Kempten 1910. cpl. oryg. 2.—

— Christentum und Klassenkampf. Sozialethische und sozialpädagogische Betrachtungen. Zürich 1909. cpl. oryg. (5.—) 3.—

— Schule und Charakter. Beiträge zur Pädagogik des Gehorsams u. zur Reform der Schuldisziplin. 5 Aufl. Zürich 1908. cpl. oryg. 2.20

Gratry, A. Ueber die Erkenntnis der Seele. Ins Dtsche übertr. v. Dr. K. J. Pfahle. 2 Bde (in 1). Regensburg 1859. psk. (8.50) 2.—

Gury, J. P. (S. J.). Compendium theologiae moralis adnotat. compl. Ant. Ballerini. Textu identidem emendato a Dominico Palmieri. 13 edit. 2 tomi. Prati 1829. psk. oryg. 10.—
(Wydanie poszukiwane.)

Hagg, P. Die Reichtümer der Göttlichen Gnade. Regensburg 1889. cpl. (2.50) 1.40

Hello, E. Oblicza Świętych. Przekład z 30-go wydania francusk. Warszawa 1910. cpl. oryg. (3.—) 1.60

Kazania. Chilla, J. X. „Dekalog” 20 kazań katechetycznych o przykazaniach Bożych wyd. przez X. L. Dąbrowskiego. Kołomyja 1904. (3.—) 1.80

— **Filipecki, A. X.** Kazania podług czterech części roku. Wyd. nowe poprawne. 4 tomy. Wilno 1854. 9.—

— **Finetti, O.** Nauki z historii ewangelijnej. Przeł. na język polski X. J. Dziubacki. 2 tomy (w 1). Warszawa 1858. ppł. 2.50

Krönes P. Fr. E.

Homiletisches Reallexikon

oder alphabetisch geordnete Darstellung geeigneter Predigtstoffe.
2 Auflage. 14 Bände. Regensburg 1872.

Cena niższa. Zamiast 43 mk. 65 fen. za **marek 15.—**.

— **Stingeder, Fr.** Wo steht unsere heutige Predigt. Linz a/D. 1910. (3.—) 1.80

— **Sypowski, K. X.** Kazania w podobieństwach i przykładach na niedziele i święta uroczyste. 2 tomy (w 1). Cieszyn 1879. ppł. (8.—) 4.—

Korzeniowski, J. Dramata. 4 tomy. Warszawa 1872. (10.—) 5.—

Krasicki Ignacy. — Dzieła.

Zupełne wydanie. 10 tomów. Wrocław 1824.

Cena 10 marek.

Kremer, J. — Dzieła.

z dodaniem życiorysu i rozbioru prac Kremera oraz notatek uzupełniających przez Henryka Struwego.

13 tomów.

Warszawa 1877—1881.

Cena 15 marek.

Książeczka do nabożeństwa w czasach konfederacyi Barskiej ułożona a na obecne czasy wielce przydatna. Paryż 1845. cpl. 3.50

Kursa społeczne odbyte w Warszawie d. 27, 28, 29 i 30-go sierpnia 1907 r. Warszawa 1907. cpl. oryg. (5.—) 3.—

Kutsche, R. Frauengestalten des Evangeliums in moderner Beleuchtung dargestellt f. d. christl. Frauenwelt. Breslau 1911. cpl. oryg. 1.—

Lelewel, J. Narody na ziemiach słowiańskich, przed powstaniem Polski. Poznań 1853. psk. (21.—) 7.50

Liguori, Alfons św. Przewodnik spowiednika. Tłom. i oprac. X. M. Biernacki. Warszawa 1905. (3.—) 1.80

Lipiński, T. Wiadomości historyczno-numizmatyczne o koronacjach obrazów Matki Boskiej w dawnej Polsce. Z 4 tablicami na miedzi. Wyjątek z Biblioteki Warszawskiej za r. 1849. 8° str. 36. 2.50

Manso, J. C. F. Leben Konstantins des Grossen nebst einigen Abhandlungen geschichtlichen Inhalts. Breslau 1817. ppł. 3.50

Minges, P. (O. F. M.) Compendium theologiae dogmaticae specialis. 2 partes. Monachii 1901. (7.20) 3.60

Möhler, J. A. Dr. Symbolika, czyli wykład dogmatycznych niezgodności pomiędzy katolikami i protestantami podług ich publicznych wyznań wiary. Z 7 wyd. niemieck. przeł. X. M. Nowodworski. Warszawa 1871. psk. 3.—

Moreri L.

Le grand dictionnaire historique

ou le mélange curieux de l'histoire sacrée et profane. Avec frontispice. 19 et dernière édit. — 8 volumes. — Paris 1723—49

Fol. opr. Cena za 8 wielkich tomów tego cennego dzieła tylko 30 mk.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

nauk najrozmaitszej treści. Są to nauki okolicznościowe; oto kilka z pomiędzy wielu: Stan nadprzyrodzony pierwszego człowieka. — Grzech pierworodny. — Niepokalana. — Marya Magdalena. — Zaiste, i na was przyszło Królestwo Boże. — Łaska sakramentalna Eucharystyi. — Alleluja. — Jak wielka będzie liczba zbawionych. — Żywot wieczny.

Już z tego spisu poznać łatwo, że autor brał głębszej treści temata i te po części opracował dla więcej wewnętrznych dusz. Zna on bowiem, jak ze wszystkich jego nauk przeżiera, życie a szczególnie życie duszy. W naukach tych widzimy zespoloną naukę dogmatyczną z uwzględnieniem prak-

tycznej strony; w ten sposób nauki nie tylko podnoszą, lecz zarazem utwierdzają.

W czytaniu nie rażą miejsca Pisma św., gdyż zgrabnie są wplecione do tekstu. Ciężko bowiem przedstawia się cytat, skoro stereotypowo powraca się do tych samych zwykle słów: jak czytamy w . . . ., jak napisano u . . . . itd.

Nadmienić trzeba, że się nieraz napotyka na wyrazy zbyt lokalne.

Wogólności jest to miły podręcznik i przyjaciel, szczególnie dla kaznodziei. Nieraz w opalach, gdy brak tematu, będzie ona dla poszukującego złotą żyłą.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu Dział antykwarski

poleca następujące dzieła po znacznie zniżonych cenach:

- Nirschl, J. Dr. Lehrbuch der Patrologie u. Patristik. 3 Bde. Mainz 1881—85. opr. (20.40) 10.—
Nuckowski, J. X. Początki logiki ogólnej. 2 wyd. Lwów 1906. 1.30
Orell, C. Schachbüchlein. Mit 20 lithograph. Tabellen. Aarau 1840. psk. 5.—
Pelczar, J. X. Biskup. Prawo małżeńskie katolickie z uwzględnieniem prawa cywilnego obowiązującego w Austrii, w Prusach i w Król. Pol. 3 wyd. przejr. i pomnoż. Kraków 1890. psk. 5.—

Polska, Obrazy i Opisy.

Z rycinami i mapami. 2 wielkie tomy. Lwów 1906. Opr. Mk. 40.—
(Dzieło zupełnie wyczerpane i poszukiwane.)

Potocki, J. Hr.

Notatki myśliwskie z Afryki. Somali.

Z mapą i ilustracjami Piotra Stachewicza. Kraków 1897.
Fol. cpł. oryg. Marek 40.—
Egzemplarz nowy.

Potocki, Stan. Hr.

O sztuce u dawnych czyli Winkelman polski

3 tomy. Warszawa 1815. psk. Mk. 15.—
(Dzieło cenne i poszukiwane.)

- Przeździecki, Al. O Polakach w Bononii i Padwie. Warszawa 1853 str. 28. (rzadkie) 2.—
Rolfus, H. Kirchengeschichte oder Geschichte des Reiches Gottes auf Erden. Freiburg. psk. oryg. 2.—
Royou, J. C. Histoire du Bas-Empire depuis Constantin jusqu'à la prise de Constantinople en 1453. 4 vols. Paris 1803. opr. (rzadkie) 15.—
Rudniki, H. Die berühmtesten Wallfahrtsorte der Erde. Mit 38 Holzschnitten. Paderborn 1891. 3.—
Rycharski, L. T. Literatura polska w historyczno-krytycznym zarysie. 2 tomy (w 1). Kraków 1868. psk. 5.—
Sautel, P. J. (S. J.). Lusus poetici allegorici, sive elegiae oblectandis animis et moribus informandis accommodatae in tres libros aut decurias distributae. Monachii 1735. 32^a. psk. (rzadkie) 5.—
Sawicki, Fr. Dr. Die Wahrheit des Christentums. Paderborn 1911. cpł. oryg. (6.—) 4.—
Scheicher, J. Dr. Compendium repetitorium theologiae moralis. 2 editio. Viennae 1896. cpł. oryg. (4.—) 2.20

- Schmitz, I. X. (T. J.). Apologetyka podręczna. Przeł. i uzupełnił X. St. Bartynowski T. J. Kraków 1911. cpł. oryg. 1.—
Schubring, P. Dr. Florenz. I. Die Gemädegallerien der Uffizien und d. Palazzo Pitti. Mit 100 Abbildungen. Stuttgart 1890. 16^a. cpł. oryg. 2.—
Sokolowski, M. Studya i szkice z dziejów sztuki i cywilizacyi. Z 47 autentycznymi rycinami w tekście. Kraków 1899 str. 531. (9.—) 5.—
Specht, Th. Dr. Lehrbuch der Apologetik oder Fundamental Theologie. Regensburg 1912. cpł. oryg. (8.—) 5.—
Stadnicki, K. Synowie Gedymina, wielkowiadcy Litwy. Wyd. nowe. Lwów 1881. 2.50
Stöckl, A. Dr. Lehrbuch der Geschichte der Philosophie 3. verb. Aufl. 2 Bde. Mainz 1888. psk. (15.—) 8.—
Vidmar, C. Dr. Compendium repetitorium iuris ecclesiastici. 2 edit. Viennae 1899. cpł. oryg. (6.—) 3.50
— Compendium repetitorium theologiae dogmaticae tum generalis cum specialis. 2 edit. Viennae 1897. cpł. oryg. (6.—) 3.50
Villefranche, I. M. Pius IX. Z 8-go wydania francusk. tłom. X. M. Nowodworski. Warszawa 1878. (2.—) 1.—
Weiss, F. A. M. O. Pr. Lebensweisheit in der Tasche. 11 Aufl. Freiburg 1908. cpł. oryg. (4.—) 2.60
Wilhelm, Th. Das Eheleben. Ein Ratgeber für Erwachsene namentlich für Ehe- und Brautleute. Regensburg 1909. 1.80

Wójcicki, K. Wł.

Życiorysy znakomitych ludzi.

Z rycinami.
2 wielkie tomy. Warszawa 1850. Opr. w psk.
Cena 20 marek.

- Wegner, L. Dzieje dnia trzeciego i piątego maja 1791 r. Poznań 1865. 3.50

ANTYKWARYAT

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha

nabywa

pojedyncze dzieła i całe biblioteki płacąc najwyższe ceny. — Na życzenie wysyła zastępcę swego na własny koszt celem ocenienia książek.
Następujące katalogi: Nr. 7. Bibliotheca catholico-theologica oraz Nr. 1, 2, 3 i 4 Kurverka antykwarskiego zawierające: »Polonica« przesyłamy darmo i franko.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu

poleca następujące wydawnictwa

otrzymane na skład główny:

- Adamski, J. St. X. T. J. Substancyalność i nieśmiertelność duszy ludzkiej 5,—
- Adamski, St. X. Stowarzyszenia polskie wobec ustawy o stowarzyszeniach i zebraniach. Praktyczne wskazówki dla zarządów ze szczególnem uwzględnieniem sposobu zakładania nowych stowarzyszeń 1,50
- Sposób zakładania towarzystw robotników katolickich 1,50
- Bielicki, J. Dr. Die Rechtstellung der Klöster u. Ordensmitglieder im bürgerlichen Recht unter Berücksichtigung d. preuss. Gesetzgebung 1,20
- Borodicz, X. Pod wozem i na wozie. Pamiętnik 2,45
- Budzysz, Woś. „Nōwotne śpiēwe (wiersze kaszubskie) 0,80
- Chłapowski, D. Pamiętniki. Część I. Wojny Napoleońskie 1806—1813. Część II. Wojna roku 1830—1831. Z portretem autora. Cena 6,—
- Chłapowski, Fr. Dr. Przeciwno chorobom zaraźliwym 0,20
- Schicksale der polnischen Emigration. Ein Brief von Jan Koźmian an Görres 0,50
- Chłapowski, K. Pojedynki a liga ku obronie czci i honoru. Cena 0,50
- O pojedynkach 1,—
- Czarnecki, J. Dr. Medycyna pastoralna. Podręcznik dla kleru katolickiego. Wydanie drugie. Cena 6,50
- Decretum S. Congr. Ne Temere de 2 Aug. 1907 et Constitutio sanctissimi Papae Pii X. „Providia“ de 18. Januari 1906. Karton 1,—
- Dobry Staś. Książeczka dla dzieci z obrazkami 30 fen., w oprawie 0,50
- Doss, S. J. Na drogę życia. Rady i wskazówki dla panien 3,—
- Do ślubu. O Sakramencie małżeństwa. Uwagi i rady dla narzeczonych i małżonków 0,15
- Dużyński, Cz. X. Z dziejów Opalenicy (1401—1901) 1,—
- Dziembowski, Jul. Czynności rewizyjne Rady Nadzorczej Rolników 0,25
- Gantkowski, Dr. O alkoholu ze stanowiska lekarzkiego 0,10
- Grześkowiak, J. Apteka domowa. Spis 130 roślin lekarskich z podaniem ich użycia 1,—
- Jarst. Ostatnie godziny. Szkic do studium psychologiczno-powieściowego 1,20
- Jasiński, L. Dr. Beiträge zur Finanzgeschichte Polens im XVIII. Jahrhundert 6,—
- Karasiewicz, Dr. O zastawach. Wskazówki praktyczne dla Spółek z dołączeniem wzorów 0,50
- Karwat, A. Jakie kobiety bohaterki daje nam obecny prąd zmysłowy w powieści i sztuce dramatycznej i wpływ ich na społeczeństwo 0,50
- Kompfowna, Bol. O znaczeniu etycznym muzyki 0,50
- Kozłowski, K. Jak pisać listy? czyli nowy sekretarz polski. Wydanie trzecie 2,—
- Krzeszkiewicz, St. X. O obowiązkach duszpasterza w smutnych czasach dzisiejszych 0,25
- Kursa religijno-społeczne sodalicyi Pań w Poznaniu, Sześć wykładów 0,75
- Ludwiczak, A. X. Teatry amatorskie. Podręcznik dla urządzających przedstawienia amatorskie 0,90
- Łazarewicz, St. Dr. Dwa wykłady popularne. 1) O czystości życia płciowego w przyrodzie, 2) Czy rozsądne uświadamianie dzieci w kwestyi płciowej jest czynnikiem umoralniającym? 0,50
- Łubieński, B. X. Św. Patronowie Polscy czciciele Maryi z dodatkiem „Polecenie ojczyzny naszej Bogu“ 0,40
- Łukaszewicz, J. A. X. Nad wodami Adryatyku. Istria — Kroacja — Dalmacya — Czarnogóra — Hercegowina — Bośnia 2,70
- Modlitwy przygodne dla użytku kapłanów przy nabożeństwach żałobnych, w oprawie 1,80
- Napolski, M. Stenografia polska podług systemu stenografii niemieckiej. Stolze — Schrey 1,50
- Opieliński, J. N. X. Dr. Dekrety generalne Leona XIII. o książkach zabronionych i cenzurze książek, z objaśnieniem 0,80
- O cenzurach kościelnych z uwzględnieniem najświeższych dekretów Stolicy św. 3,—
- Komentarz do cenzur kościelnych po dziś dzień obowiązujących 4,—
- Piotrowski, A. Powstanie i rozwój polskich związków zawodowych pod zaborem pruskim 0,50
- Postawka, L. X. Pamiętniki obejmujące okres od roku 1836—1908 poprzedzone wspomnieniami z lat dziecięcych. 2 tomy 10,—
- Ruciński, K. O teorii przyływu i odpływu morza 1,—
- Skoraczewski, F. Materyały do historii Miłostawia 5,—
- Surzyńscy. Menestrel. 51 pieśni na czterogłosowy chór mieszany, opr. 2,70
- Bard. 55 pieśni na czterogłosowy chór męski, oprawne 2,70
- Sta (Galecka St.) Cztery czarownice 0,30
- Czerwieny tuz. Powieść 0,60
- Dwie wigilie i opłatek. Powieść 1,—
- Na gwiazdkę. Pięć powieści: Potęga starych zwyczaj. — Bal noworoczny. — Wieczorek pana Sylwestra. — Obrachunek noworoczny. — Król migdałowy 1,—
- Różaniec Strąców. Obrazek historyczny z XV wieku 1,—
- Stablewska. Czy znałem jej duszę? Nowele 2,—
- Z tajemników serc. Nowele 2,—
- Stateczny, E. X. Żywot św. Antoniego z Padwy 1,—
- Tomaszewski, W. Bank Związku Spółek Zarobkowych 1886—1910. Pamiętnik za pierwsze 25 lat istnienia 1,50
- Rozwój i ustrój stowarzyszeń kredytu krótkoterminowego w Królestwie Polskim. Stowarzyszenia Spożywcze w Królestwie Polskim 0,75
- Trzeciński, T. X. Die dogmatischen Schriften des hl. Hieronymus. Eine literärhistorische Untersuchung 6,—
- Katalog rękopisów biblioteki kapitulnej w Gnieźnie aż do początku wieku XVI 2,50
- Trzeciak, St. X. Dr. Oświata a dobrobyt. Studium ekonomiczno-socyalne. Wydanie drugie 0,30
- Rozwój naturalny Chrystyanizmu z innych religii albo teorye p. Andrzeja Niemojewskiego w świetle nauki 1,20
- Walkowski, J. X. Pamiętniki pisane z niewoli kołobrzskiej. Ważne źródło do historii X. Arcybiskupa Dunina. Wydał X. dr. Trzeciński 1,60
- Wyczyński, M. Wskazówki dla rzemieślników z dziedziny prawa i gospodarstwa życiowego 1,—
- Zegarliński, St. X. Dr. Źródła moralności (Moralność katolicka i skrajnie ewolucyjna) 3,—
- Zimmermann, K. X. O społecznych zadaniach i potrzebie organizacji nauczycielek 0,40
- Zur Gesundheitspflege. Nicotin 0,10

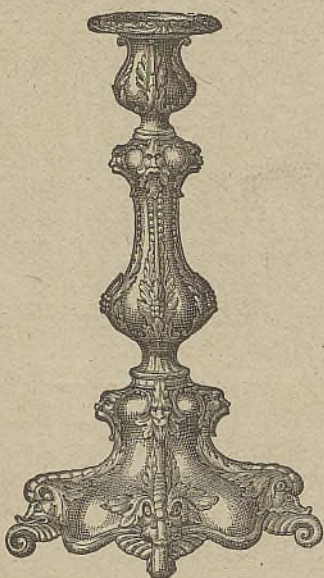

Zakład aparatów kościelnych

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, św. Marcin 69

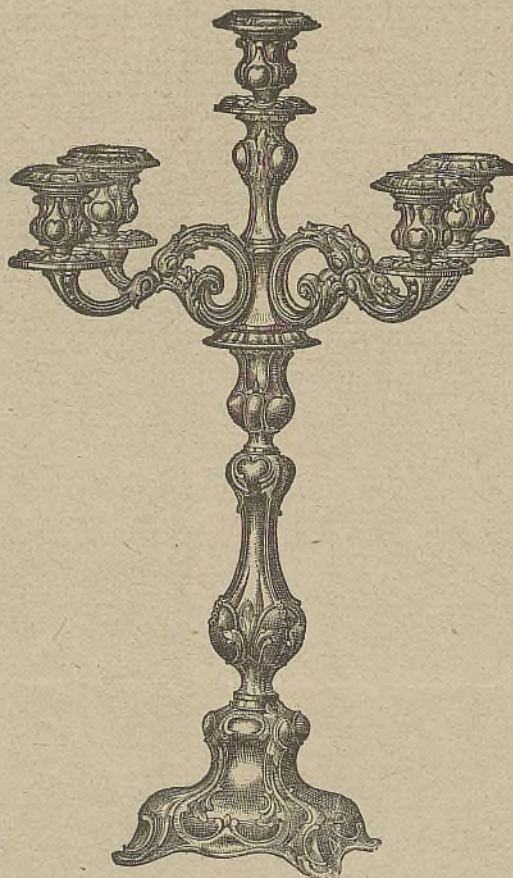
Kandelabry

w różnych stylach

Lichttarze srebrzone.

Nr. 3. 26, 32, 36 cm.
Para: 22,— 30,— 40,— mk.

Kandelabry srebrzone.

Nr. 223/36 cm. do 3 świec 90,— mk
do 5 świec 125 mk.

Lichttarze

icenach.

Lichttarze srebrzone.

Nr. 32. 27, 36 cm.
22,— 40,— mk

Na zbliżający się czas przystępowania dzieci do I-szej Komunii św.

polecamy Przewielebnemu Duchowieństwu

nasze wyroby obrazkowe poczawszy od najtańszych aż do najwykwintniejszych.

Prosimy żądać wszędzie
wyraźnie wyrobów

:: Drukarni i Księgarni św. Wojciecha z Poznania,

które poznać można
po znaku firmowym

lub też

F. K. Z.

znajdującym się na
każdym obrazku! ::

Wiadomą jest rzeczą, że do Polski — jako do kraju na wskroś katolickiego — nadchodzą obrazki religijne przeróżnego rodzaju w ilościach bardzo wielkich, pochodzące dotychczas prawie wyłącznie z firm obcych po większej części nawet niekatolickich, a bardzo często dążnościami wprost nam wrogich.

Liczne krocie, które ogół Przewielebnego Duchowieństwa naszego wydawał rok rocznie na obrazki komunijowe, szły do kieszeni obcych, dla społeczeństwa naszego ginęły bezpowrotnie, a nierzadko obracały się wprost na naszą szkodę.

Podjęmując poważny ten dział wydawniczy, czynimy to z przeświadczeniem, że przyczynimy się do podniesienia swojskiej wytwórczości, do kultywowania rodzimego malarstwa religijnego i do pomnożenia naszego dorobku narodowego.

Zakład aparatów kościelnych

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha
w Poznaniu, ul. św. Marcina nr. 69.

Skład wszelkich przedmiotów kościelnych.

Nr. 4 — 225 M.

Nr. 6 — 200 M.

Feretrony (ołtarzyki do noszenia).

Specyalne rysunki i kosztorysy na feretrony, także o dwóch i czterech filarkach z figurami podług życzenia, przesyłamy na żądanie. :-:

Łaski marszałkowskie.

Górna część złożona na połysk i matowo, kule i krzyżyki, lub też godła towarzyskie i cechowe z brązu w wielkim wyborze od 24,— do 125,— mk. i drożej. :-:

Kwiaty metalowe, złote lub kolorowe.

Wysokie:	50	60	70	80	90	100	110 cm.
Cena:	15,—	18,—	21,—	24,—	30,—	40,—	45,— mk.

Na wszelkie przedmioty przesyłamy specyalne cenniki, albumy i kosztorysy bezpłatnie.